

Terugblik Aan Tafel Ontbijtsessie 29 november 2018

Aan Tafel over thuiszitters: Pak de regie!

'AAN TAFEL'

Kinderen en jongeren hebben recht op onderwijs. Ze verdienen kansen om zich te ontwikkelen en hun talenten te ontplooien. Daar is iedereen het over eens tijdens de Aan Tafel ontbijtsessie van 29 november in Tilburg. Maar toch zijn er te veel thuiszitters. Hoe werk je als onderwijs en zorg effectief samen om langdurige afwezigheid van school tegen te gaan?

Nicole Peeters is moeder van een thuiszitter. Haar oudste dochter belandde op zestienjarige leeftijd in een diepe depressie. "Ze lag maanden suïcidaal in bed." Vele gesprekken gingen vooraf aan het moment waarop 'het licht uitging' bij het meisje. Maar school was te veel gericht op presteren en de hulpverlening op het stellen van een diagnose, ervaren Nicole.

Uiteindelijk bleek het meisje autisme te hebben, maar dat was volgens Nicole niet de oorzaak van de schooluitval. "Ze viel uit vanwege de stress doordat ze niet in de juiste omgeving zat." Haar nu negentienjarige dochter is niet meer terug naar school gegaan, maar volgt thuisonderwijs.

Omdat Nicole geen omgeving vond waar haar dochter weer tot ontwikkeling kon komen, besloot ze die zelf te creëren. Samen met jongeren ontwierp ze een persoonsgericht ontdekprogramma. Het resultaat is Boilrs Hub. "Waar het op neer komt, is dat je het kind echt ziet." Er zijn meer nieuwe initiatieven voor thuiszitters. Nicole wijst naar Leslie Smits van stichting 't Anker, die iets vergelijkbaars heeft opgezet.

Schoolrechtconsulent

Sonja Brouwer werkt als leerplichtambtenaar bij de gemeente Tilburg. Maar ze vindt de naam schoolrechtconsulent beter bij haar functie passen. Ze houdt zich niet alleen bezig met spijbelaars. De gemeente en scholen voor basis- en voortgezet

onderwijs in Tilburg hebben een Thuiszitterspact ondertekend, dat onder meer als doel heeft ondersteuning op maat te bieden aan kinderen die (bijna) uitvallen.

Stel Sonja krijgt een telefoontje van een moeder als Nicole. Dan probeert ze mensen om tafel te krijgen die kijken wat er speelt en wat het kind nodig heeft om weer naar school te gaan. Een procesregisseur is dan geen overbodige luxe. Hij of zij zorgt voor uitvoering van het gemaakte plan, door de belangen van verschillende partijen met elkaar te verbinden.

Bij spijbelen wordt vaak met succes een leerwerkstraf ingezet. Ook preventie is een middel dat goed werkt en onderdeel is van het Thuiszitterspact. Net als haar collega's heeft Sonja een aantal scholen onder haar hoede. Bij Campus013 spreekt ze leerlingen al na vijf tot tien uur verzuim. (Terwijl een school pas bij 16 uur verzuim in vier opeenvolgende weken een melding moet doen bij DUO.)

Bechallenged

Bram Snoeks is 25 jaar en loopt stage bij Bechallenged013, een project voor thuiszitters van RNewt jongerenwerk. In het verleden heeft hij twee depressies gehad. "Mijn vader was zwaar alcoholverslaafd en heeft voor mijn neus een zelfmoordpoging gedaan", vertelt hij. Bram zat toen nog op het vmbo.

Sinds vorig jaar augustus gaat het weer bergopwaarts. Bram, bij wie de diagnose borderline werd gesteld, kwam terecht bij het Jongerenpunt. Hij ging als vrijwilliger jongeren coachen die hetzelfde hebben meegemaakt. Dat beviel zo goed, dat hij sinds september een opleiding in die richting volgt. Ook besloot hij, ondanks slechte ervaringen met hulpverlening, weer in therapie te gaan.

Bij Bechallenged013 ondersteunt Bram jongeren in het opzetten van activiteiten. "Ze doen het helemaal zelf, en ze betrekken er zelf de mensen bij die ze nodig hebben", zegt jongerenwerker Olton Berrenstein. "We gaan het niet overnemen." Hij vervolgt: "Activiteiten opzetten is niet, zoals vroeger, bedoeld om jongeren van de straat te houden." Het is een laagdrempelige manier om met jongeren in contact te komen. "Als ze zich thuis voelen, komen eventuele hulpvragen vanzelf."

Droomeiland

Voorafgaand aan de vragenronde demonstreert Marie-Louise van Boilrs Hub een manier om jongeren te helpen hun persoonlijke talenten te ontdekken. Ze verzoekt iedereen de ogen te sluiten en zich in te beelden dat ze aan de rand van een klif staan. Aan de horizon is een zwarte stip zichtbaar: "Jouw droomeiland, jouw potentie, jouw idealen, jouw grootsheid."

Al snel is iedereen weer terug in de realiteit van deze Aan Tafel sessie. Een collega-jongerenwerker van Olton vertelt over een leerplichtige jongen die al twee jaar op straat rondhangt. “Wie pakt dit op?” Er ontspint zich een discussie met als voorlopige conclusie dat de school in zo’n situatie de regie moet nemen.

Een medewerkster van de Toegang constateert: “Er wordt te veel in kaders gedacht: jij moet dit doen, jij dat. Dat is jammer.” Ze uit een hartenkreet: “Werk samen, denk *out of the box*.”

Startkwalificatie

De discussie is nog niet voorbij. Een schoolmaatschappelijk werker stelt: “Er is te weinig aansluiting tussen onderwijs en zorg. De samenwerking is niet goed.” Een vertegenwoordiger van het onderwijs corrigeert het ontstane beeld. Inderdaad, scholen worden afgerekend op de hoeveelheid jongeren met een startkwalificatie die ze ‘afleveren’. “Maar we kijken ook naar welzijn van de kinderen. En we nemen onze rol”, verzekert ze.

Wat volgt is een praktische vraag: “Is er een overzicht van waar je heen kunt met een leerling die vastloopt in het onderwijs?” Een medewerkster van het Jongerenpunt Midden-Brabant noemt de Ondersteuningswijzer. Iemand van Sterk Huis vertelt over het aanbod van deze organisatie ter voorkoming van thuiszitters: Kombi voor het middelbaar onderwijs en 't KomPas voor het basisonderwijs.

De sessie eindigt met opnieuw een hartenkreet, namens Plein013: “Sta op voor diegenen voor wie je zorg hebt. Het gaat hier wel om kinderen die recht hebben op onderwijs.”

Meer informatie?

- www.boilrshub.nl
- 't Anker heeft een projectgroep 'In je SASS' waar jeugdigen vanaf 14 jaar in kwetsbare posities hun talenten kunnen ontwikkelen, zodat ze weer optimaal kunnen meedoen op werk of school. <https://www.stichtingtanker.com/>
- Meer informatie over DUO en toezicht op de leerplicht is te vinden op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leerplicht/vraag-en-antwoord/wie-houdt-toezicht-op-de-leerplicht>
- <https://www.facebook.com/BeChallenged013-598527420300525/>
- De Ondersteuningswijzer van het Jongerenpunt Midden-Brabant biedt een overzicht aan mogelijke interventies voor werkloze jongeren tussen de 18 en 27 jaar die problemen ervaren rondom studie, werk, geldzaken en zorg.
- https://jongerenpuntmiddenbrabant.nl/wp-content/uploads/2018/11/Ondersteuningswijzer_v5_Oktober2018_2.pdf
- <http://www.sterkhuis.nl/kompas-in-basisonderwijs/>
- Meer informatie over Kombi is te vinden op de website van het IMW: <https://www.imwtilburg.nl/voor-professionals/samenwerking>
- <https://www.plein013.nl/>